

FYLKESTINGSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
107/10	Fylkestinget	04.10.2010

Høring - NOU 2010:7 Mangfold og mestring - innstilling fra Østbergutvalget

Sammendrag

NOU 2010: 7 Mangfold og mestring – er Østbergutvalgets innstilling om ”Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet”. Utvalget fremmer en rekke forslag som vil ha betydning for opplæring av minoritetsspråklige gjennom hele opplæringsystemet, fra barnehage til høyere utdanning.

Østbergutvalgets innstilling inneholder svært mange forslag for å bedre situasjonen for flerspråklige (minoritetsspråklige) elever og studenter i hele opplæringsystemet, men høringsuttalelsen fra fylkeskommunen omfatter bare en del av de forslagene som dreier seg om videregående opplæring og voksenopplæring, samt kompetanseheving.

Høringsfristen er satt til 1. november 2010.

Østbergutvalget gir mye informasjon om opplæring av minoritetsspråklige gjennom hele opplæringsløpet. De fleste forslag er enstemmige. Utvalget legger stor vekt på flerspråklighet som verdi, både for den enkelte og for Norges muligheter til å lykkes i et globalt arbeidsmarked. De understreker betydningen av at det flerkulturelle perspektivet kommer fram i alle fag.

De legger vekt på tidlig innsats, og foreslår i videregående opplæring for eksempel å endre opplæringsloven slik at det blir mulig å tilby innføringsklasser som et 0. år for ungdom som har språklige behov for det, eller at elever kan ta vg1 over 2 år. Begrunnelsen er at med bedre norskkunnskaper og grunnleggende ferdigheter, vil minoritetsspråklige elever lettere kunne gjennomføre videregående opplæring i vanlig klasse.

Østbergutvalget argumenterer med at forslagene til bedringer i opplærings situasjonen vil lønne seg samfunnsøkonomisk sett på sikt, og gjør ingen direkte økonomiske beregninger av hva de enkelte tiltak vil koste for ulike forvaltningsnivåer.

Bakgrunn

I oktober 2008 nedsatte Regjeringen et utvalg for å gjennomgå opplæringstilbudet til minoritetsspråklige barn, unge og voksne. Østbergutvalget fikk følgende mandat:

”Utvalget skal foreta en helhetlig gjennomgang av opplæringstilbudet for minoritetsspråklige i barnehage, skole og høyere utdanning, for å legge forholdene bedre til rette for at;

- *Barnehagetilbudet gir minoritetsspråklige et best mulig grunnlag for utvikling og læring.*
- *Minoritetsspråklige barn, unge og voksne i grunnopplæringen får en likeverdig opplæring, et best mulig læringsutbytte og læringsmiljø*
- *Minoritetsspråklige tilegner seg gode grunnleggende ferdigheter*
- *Det legges et godt grunnlag for at minoritetsspråklige kan delta i arbeidsliv og/eller høyere utdanning”*

Utvalget skal vurdere og foreslå tiltak knyttet til bl.a.:

- Det ordinære barnehagetilbudet og andre tilbud for minoritetsspråklige barn i førskolealder.
- Behovet for etterutdanning av førskolelærere i barnehagen og lærere i grunnopplæringen.
- Hvordan den ordinære opplæringen i grunnskole og videregående opplæring fungerer i praksis for minoritetsspråklige, inkludert asylsøkere. Utvalget skal foreslå eventuelle endringer i innhold, strukturer og rammer.
- Gjennomgå finansieringen, organiseringen, regelverket og innholdet i ulike særskilte opplæringstilbud for minoritetsspråklige barn, unge og voksne i grunnopplæringen.
- Å bedre minoritetsspråklige elevers og lærlingers gjennomføring i videregående opplæring.
- Å sikre bedre rådgiving og veiledning for minoritetsspråklige i grunnopplæringen og høyere utdanning.
- Overgangene mellom barnehage/grunnskole/videregående skole/høyere utdanning/arbeidsliv
- Å forbedre det tverrfaglige og tverretatlige samarbeidet på tvers av ulike forvaltnings- og opplæringsnivå.
- Sammenhengen mellom introduksjonsprogrammet og grunnskoleopplæring for voksne samt overgangen til videregående opplæring, høyere utdanning og arbeid.
- Økonomiske og administrative konsekvenser av de ulike forslagene som fremmes. Minst ett av forslagene skal ligge innenfor gjeldende budsjettamme.
- Avgi en delinnstilling mot slutten av 2009 og sin endelige innstilling innen 1. juni 2010.

Utvalget har hatt en bred sammensetning med representanter for universitet og høyskoler, kommuner og fylkeskommuner, representanter for innvandrersorganisasjonene, KS, LO, Utdanningsforbundet, Bufetat og Elevorganisasjonen. Utvalget ble ledet av Sissel Østberg, rektor ved Høgskolen i Oslo.

Østbergutvalget leverte sin innstilling 1. juni 2010.

Når det gjelder implementering av læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter, viser utvalget til følgeevalueringen som forestås av Rambøll Management. OECD gjennomførte i 2009 en såkalt ”thematic review on migrant education”. Rapportene for Sverige og Danmark kom så sent at en sammenlikning med andre lands opplæringstilbud bare i liten grad kunne gjennomføres. Det vises til et utvalg som er nedsatt for å vurdere organisering og rammer for tilbudet til personer som søker asyl i Norge (Bergeutvalget), med frist for sitt arbeid 1. juni 2011.

Problemstilling

I saken inviteres fylkestinget til å gi en høringsuttalelse til Østbergutvalgets innstilling.

Innstillingen begynner med noen begrepsavklaringer:

Morsmål: Språket som snakkes i barnets hjem, enten av begge foreldrene eller av den ene av dem. Et barn kan således ha to morsmål.

Førstespråk: En persons muntlige, eventuelt også skriftlige, hovedspråk.

Andrespråk: Språk som en person ikke har som førstespråk, men som vedkommende lærer eller har lært i et miljø der det er i allmenn bruk som dagligspråk.

Fremmedspråk: Et språk som ikke er en persons førstespråk og som vedkommende lærer eller har lært utenfor miljøer hvor det er i allmenn bruk som dagligspråk.

Tospråklig: En person som er vokst opp med to førstespråk og som behersker begge språkene like godt, eller en person som i sin hverdag bruker to språk og identifiserer seg med begge.

Flerspråklig: En person som er vokst opp med to eller flere språk og som identifiserer seg med disse språkene.

Utvalget mener begrepene ”**flerspråklig**” og ”**tospråklig**” bør benyttes oftere. Disse begrepene uttrykker et vesentlig positivt kjennetegn hos barn, ungdom og voksne med innvandrerbakgrunn. Minoritetsspråklig kan tidvis oppfattes som et uheldig begrep, i den grad det først og fremst assosieres med mangler ved personers kompetanse, ifølge utvalget.

Flerspråklighet som verdi: Utvalget er samlet om at det er nødvendig med en holdningsendring i opplæringssystemet, og i samfunnet generelt, slik at flerspråklighet sees som en verdi for den enkelte og for Norges muligheter for å lykkes i et globalt arbeidsmarked. Utvalget vil understreke betydningen av at det flerkulturelle perspektivet gjenspeiles i ulike fag.

Utvalget mener det må være en balanse mellom **universelle** og **særskilte tiltak**. Universelle tiltak må ivareta det flerkulturelle perspektivet og andrespråksperspektivet. Det kan være særskilte tiltak for å kompensere for sosial bakgrunn generelt og som kan anses å være særlig viktig for minoritetsspråklige, som leksehjelpstilbud eller tiltak for å bedre tilgangen til pedagogiske ressurser.

Utvalget mener det er grunnlag for økt bruk av gjeldende rett til morsmåls- og tospråklig fagopplæring. De foreslår en revidering av dagens læreplan i morsmål for språklige minoriteter slik at utvikling av morsmålet og flerspråkligheten gis en større egenverdi, og utvikling av en ny læreplan i morsmål som et fag som kan velges gjennom hele skoleløpet i tillegg til, eller som alternativ til, fremmedspråk. Den ordinære læreplanen i norsk må justeres slik at språklærings- og andrespråksperspektiv integreres.

Utvalget legger stor vekt på **tidlig innsats**, ikke minst når det gjelder språkopplæring. Dette prinsippet gjelder fra barnehagealder og opp gjennom skoleløpet for barn og unge som kommer til landet senere. De slår fast at å lære et andrespråk så godt at det kan fungere som fullverdig opplæringspråk, tar 5-7 år. Derfor foreslår de en rekke tiltak for å bedre opplærings situasjonen for minoritetsspråklige barn, unge og voksne.

Utvalget har avdekket at det er et stort potensiale for å **implementere dagens regelverk bedre**. Blant annet gjelder dette økt samarbeid mellom fylker og kommuner med hensyn til overgangen mellom grunnskole og videregående skole og forholdet mellom grunnopplæring og voksenopplæring.

Utvalget mener det er et stort behov for **kompetanseheving** av personale innenfor alle deler av lærer-, rådgiver- og skolelederutdanningen, inkludert PPT og øvrig hjelpetjeneste.

Utvalget viser til at minoritetsspråklige elevers deltakelse i videregående opplæring over tid har hatt en positiv utvikling. Samtidig ligger det en betydelig utfordring i å **få ned frafallet**. Særlig er frafallet stort innenfor fag- og yrkesopplæringen. Forslagene i innstillingen vil, etter utvalgets oppfatning, både kunne bidra til at langt flere minoritetsspråklige gjennomfører videregående opplæring og til at de presterer bedre.

I denne høringsuttalelsen vil det bli lagt særlig vekt på forslagene i kapitlene som omhandler videregående opplæring, både for ungdom og voksne, og kompetanseheving av personale.

Vurderinger

Høringsuttalelsen fra Nordland fylkeskommune deles inn i 10 områder som refererer til de ulike kapitlene i utredningen. Under hvert område refereres det til de av utvalgets forslag som fylkeskommunen uttaler seg om.

Kapittel 6 – Opplæringssektoren – Styring, økonomi og organisering

Utvalgets forslag for videregående opplæring:

Minoritetsspråklige elever i videregående opplæring må vurderes lagt inn som en kategori i kostnadsnøkkelen for fylkeskommuner. Det anbefales en samlet gjennomgang av de særskilte tilskuddsordningene og hvordan disse skal benyttes. Det anbefales at det vurderes etablert ulike typer insentivordninger for å stimulere til samarbeid, nettverk og ulike innføringstilbud. Det bør etableres et eget tilskudd til dette formålet.

Fylkesrådets vurdering:

Forslagene vurderes som for upresise med bruk av formuleringene ”vurderes lagt inn”, anbefales at det vurderes” og ”bør etableres”. Hvis forslagene som kommer i senere kapitler i innstillingen skal gjennomføres, vil opplæring av minoritetsspråklige elever koste mer enn ordinære, majoritetsspråklige elever.

Kapittel 9 – Minoritetsspråklige elever i videregående opplæring

Utvalget har svært mange forslag i kapittel 9: Den nye læreplanen i grunnleggende norsk (en nivåbasert overgangsplan) anbefales brukt i særskilt norskopplæring. Et mindretall i utvalget går inn for at læreplan i grunnleggende norsk gjøres obligatorisk. Elever skal fortsatt kunne gis særskilt språkopplæring i norsk, morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring, også etter de er overført til ordinær undervisning. Utvalget etterlyser en mer aktiv bruk av både morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring.

Det nedsettes en arbeidsgruppe for justering av læreplanen i norsk slik at et språklærings- og andrespråkperspektiv integreres.

Tilbudet om ikke-vestlige språk som fremmedspråk må styrkes i videregående opplæring. Tilbudet om leksehjelp, også med personer som behersker elevenes morsmål, må styrkes. Det bør legges til rette for leksehjelp over nettet.

Det må etableres en særskilt ordning for elever som kommer i ungdomsskolealder eller senere. En særskilt ordning må bestå av en egen test i norsk, der bestått test erstatter kravet om bestått ordinær norsk for å få generell studiekompetanse.

Det anbefales at det utvikles og utprøves ordninger med språkstøtte i læreperioden, og at lærlinger og lærebedrifter gis tilbud om (fagspesifikk) språkopplæring i læreperioden, enten kurs på fritid eller språkinstruktører på arbeidsplassen. Det bør stimuleres til møteplasser mellom elever og bedrifter, og utvikles ordninger som gir elever anledning til å hospitere i bedrifter.

Tilskudd eller andre økonomiske insitamenter bør i hovedsak innrettes mot å øke antallet tilgjengelige lærebedrifter. Elever med svært kort botid og svake norskkunnskaper anbefales inkludert i ordningen med tilskudd for lærlinger med spesielle behov.

Fylkesrådets vurdering:

Forslagene vil uten tvil føre til at flere minoritetsspråklige elever gjennomfører videregående opplæring med bedre resultat, og at færre slutter underveis.

Forslagene innebærer tettere oppfølging og mer hjelp til å kunne gjennomføre videregående opplæring, med anerkjennelse av deres egen kulturelle og språklige bakgrunn. Tiltakene er viktige for at minoritetsspråklige skal oppleve mestring og en positiv vei gjennom det norske opplæringssystemet, men forslagene vil ha økonomiske konsekvenser.

Kapittel 10 – Innføringstilbud for nyankomne elever

Utvalgets forslag: Minoritetsspråklige elever som har språklige behov for det, skal tilbys et år i innføringsklasse, som et ”år 0” i videregående opplæring, innen de går videre til vg1. Eller: minoritetsspråklige elever som har språklige behov for det, skal kunne ta vg1 over 2 år. Utvalget anbefaler at følgende tas inn som nytt femte ledd i opplæringsloven §§ 2-8 og 3-12: ”Skoleeier skal gi innføringstilbud til nyankomne uten tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen i skolen. Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om innføringstilbudet”.

Utvalget ser for seg at enkelte skoler får ansvaret for å utvikle en modell for innføringsklasse. Det forutsettes at elevene ikke bruker av retten sin i innføringsklassen.

Fylkesrådes vurdering:

Fylkesrådet er enig i at elevene vil få bedre grunnleggende ferdigheter i en innføringsklasse før de starter vg1. Dette vil gjøre dem bedre i stand til å gjennomføre videregående opplæring, og til å delta aktivt i ordinær klasse, men å få i gang en innføringsklasse fordrer at det er et visst antall elever som trenger slik opplæring, og økonomiske ressurser til igangsettelse. Det bør legges føringer for innholdet i en innføringsklasse for å sikre kvalitet og likhet i tilbudet.

Kapittel 11 Opplæring spesielt organisert for voksne etter opplæringsloven

Utvalgets forslag: Det må innføres rett til særskilt språkopplæring for voksne, både på grunnskolenivå og i videregående opplæring. Det bør sees på muligheten for fritak i engelsk og fleksible ordninger i denne sammenheng. Det må stimuleres til interkommunalt samarbeid på voksenopplæringsfeltet, inkludert samarbeid mellom kommune og fylke. Angående behov for kompetanseheving, se under kapittel 20.

Fylkesrådets vurdering:

Forslaget om å gi voksne rett til særskilt språkopplæring er spesielt viktig, siden voksne i dag ikke har denne retten etter § 2-8 og § 3-12 i opplæringsloven. Man vet at voksne vanligvis trenger lengre tid til å lære et nytt språk enn de som er yngre.

Kapittel 14 – Overganger mellom opplæringsystemets nivåer

Utvalgets forslag: Overføring av informasjon mellom skoleslagene skal reguleres i egne bestemmelser i opplæringsloven. Kommunen må utarbeide rutiner for hvordan samarbeidet mellom ulike skoler og årstrinn skal gjennomføres. Tilsvarende bør dette gjøres for samarbeidet mellom grunnskolen og videregående opplæring. Informasjonsflyten innenfor den enkelte skole må være ledelsesforankret.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet ser det som veldig viktig å legge vekt på god informasjonsflyt mellom skoleslagene, men er i tvil om det er nødvendig med en egen bestemmelse i opplæringsloven. Her bruker utvalget formuleringen ”skal reguleres” i opplæringsloven.

Kapittel 15 – Barn av asylsøkere og enslige mindreårige asylsøkere

Utvalgets forslag: Ungdom, som kommer til Norge før de fyller 18 år, bør få rett til grunnskoleopplæring. De som er over 16 år, bør få rett til grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringsloven § 4A-1. Det bør innføres en rett til videregående opplæring for ungdom som kommer til landet før de fyller 18 år.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet er enig i at opplæring vil være viktig i venteperioden, uavhengig av utfall av asylsaken. En rett til videregående opplæring vil også forhindre at det oppstår betydelige regionale variasjoner når det gjelder den enkelte elevs muligheter til skolegang, siden det i dag er ulik praksis i fylkeskommunene.

Kapittel 16 – Minoritetsspråklige og spesialundervisning

Barn og unge med minoritetsspråklig bakgrunn ser ut til å være overrepresentert i det spesialpedagogiske hjelpeapparatet. Voksne minoritetsspråklige ser ut til å være underrepresentert med hensyn til spesialpedagogisk utredning og hjelp.

Utvalgets forslag: Utvalget finner et betydelig behov for kompetanseheving blant lærere og skoleledere, PPT og øvrig hjelpetjeneste. Skolen må raskt kunne fastslå elevens forutsetninger for å kunne gi tilpasset opplæring. Da er det viktig å få bekreftet eller avkreftet mistanker om spesielle behov ut fra språkvansker, lese- skrive- eller matematikkvansker eller effekter av eventuelle traumatiske forhold.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet mener det er viktig med kompetanseheving av personale for å finne fram til de elevene som virkelig trenger spesialundervisning, og gi andre elever best mulig hjelp med tilpasset opplæring.

Kapittel 18 – Læremidler i skolen

Utvalgets forslag: Behovet for læremidler som er tilpasset minoritetsspråklige elever er stort, og det er behov for nyutvikling, videreutvikling og tilpasning av slike læremidler. Dette gjelder særlig læremidler for nyankomne elever på ulike alderstrinn i skolesystemet. Det er behov for å videreutvikle og styrke bruken av digitale læremidler tilpasset minoritetsspråklige elever. Utvikling av egnede ordbøker for minoritetsspråklige elever og lærlinger innen fag- og yrkesopplæringen må prioriteres. Det er behov for å styrke tilskuddsordningen til læremidler for minoritetsspråklige elever (som er på 10,1 mill. kr. i 2010).

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet er enig i at det satses på læremidler tilpasset minoritetsspråklige elever. Mange steder i landet vil digitale læremidler i betydelig grad kunne forbedre læringssituasjonen. Det er viktig å styrke tilskuddsordningen til læremidler for minoritetsspråklige elever.

Kapittel 19 – Læringsmiljø

Utvalgets forslag: Det flerkulturelle perspektivet må være en del av skolens og skoleeiers systematiske arbeid med læringsmiljøet. Foreldre er viktige ressurser i arbeidet med et godt læringsmiljø, også flerspråklige foreldre må aktivt inkluderes i barnas skolehverdag. Det må være nulltoleranse for diskriminering, mobbing og trakassering på alle skoler. Skoleeier må gjenspeile samfunnets språklige og kulturelle mangfold i sin rekrutteringspolitikk. Nasjonale standarder for pedagogtetthet i skolen bør innføres.

Læringsmiljø og ledelse, herunder minoritetsspråklige elevers særlige utfordringer og behov, bør inngå i skolelederutdanningen, lærerutdanningen og i videre- og etterutdanning for lærere og skoleledere.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet mener forslagene er positive, men det er usikkert hva nasjonale standarder for pedagogtetthet vil bety i forhold til dagens normer. Innføring av en slik standard vil i høyeste grad ha økonomiske konsekvenser, noe som ikke er utredet i innstillingen. Det er viktig at minoritetsspråklige elevers særlige utfordringer og behov blir belyst i skoleleder- og lærerutdanning.

Kapittel 20 – Kompetanse

Utvalgets forslag: Det foreslås at kompetanse i norsk som andrespråk, flerspråklighet, flerkulturell pedagogikk og flerkulturell forståelse legges inn som en obligatorisk del av førskole- og grunnskolelærerutdanningene. Også praktisk-pedagogisk utdanning bør utvikle denne type kompetanse. Flerkulturell forståelse må inngå i skolelederutdanningen. Det bør opprettes nye kompetansehevingsprosjekter for tospråklig personale og for lærere. Utdanningsinstitusjonene har ansvar for at det satses på rekruttering av minoritetsspråklige. Lærere på voksenopplæringen må gis tilbud om etter- og videreutdanning innen norsk som andrespråk, flerspråklighet, flerkulturell pedagogikk og flerkulturell forståelse. All rådgiverutdanning må ta høyde for det flerkulturelle aspektet ved rådgivningsaktiviteten. Det bør opprettes et senter for språkutvikling som skal forske på hvordan en best mulig legger til rette for barns utvikling av flere språk.

Fylkesrådets vurdering:

Fylkesrådet er enig i at det satses bredt på utdanning av lærere, ledere og rådgivere når det gjelder å gi minoritetsspråklige en bedre opplæringssituasjon, der de opplever gjenkjennelse og mestring. Det er veldig mange gode intensjoner, men det gjenstår at det følger bevilgninger til å realisere dem.

Konsekvenser

Utvalget går i liten grad inn på økonomiske og administrative konsekvenser av alle forslagene de har lagt fram. ”Det er mye som tyder på at samfunnet vil få tilbake investeringene i tett oppfølging av elever i form av mer produktive arbeidstakere og reduserte kostnader til trygdeytelser og sosialhjelp.” Når det gjelder tidlig innsats, legger de til grunn at tiltakene samlet vil gi innsparinger over tid, da tiltakene kan antas å bidra til bedre læringsutbytte og gjennomføring i videregående opplæring. ”En mer ambisiøs pedagognorm vil innebære økonomiske konsekvenser av en viss størrelse”.

Fylkesrådets vurdering

Det er en svakhet ved utredningen at den er så vag når det gjelder økonomiske konsekvenser av forslagene utvalget har lagt fram. Utvalget viser til at en rekke av de forslag utvalget stiller opp er av holdningsmessig karakter, men mange av tiltakene vil ha økonomiske og administrative konsekvenser på ulike forvaltningsnivåer. For eksempel foreslår de at det utvikles og utprøves ordninger med språkstøtte for lærlinger og lærekandidater i læreperioden. Dette ”vil ha visse administrative og økonomiske konsekvenser”, uten at utvalget går nærmere inn på hva disse blir. Det samme blir sagt om nasjonale modeller for innføringsklasser for nyankomne elever, både i grunnskole og videregående opplæring.

Fylkestinget i Nordland vedtok i FT-sak 32-2010 *Tiltaksplan for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring i Nordland 2010-2012*. Denne tiltaksplanen omfatter mange av de samme punktene som foreslås som tiltak i NOU 2010: 7 *Mangfold og mestring*. Tiltaksplanen for minoritetsspråklige i Nordland skal følges opp gjennom prosjektet *En bedre skole for elevene våre*.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Nordland fylkesting uttaler følgende om Østbergutvalgets innstilling:

1. Fylkestinget er enig i at kostnadsnøkler, insentiv- og tilskuddsordninger for opplæring av minoritetsspråklige må vurderes og etableres, men mener utvalget er for vag i sine forslag når det gjelder økonomi i kapittel 6.
2. Fylkestinget er enig i forslagene som innebærer tettere oppfølging og mer særskilt språkopplæring i norsk for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring, bl.a. at det utvikles og utprøves ordninger med språkstøtte i læreperioden, og at tilbudet om leksehjelp må styrkes.
3. Fylkestinget er enig i at det gjøres endringer i opplæringsloven som gjør det mulig å opprette innføringsklasser før vg1 for elever med behov for det, og at det legges føringer for innholdet i en innføringsklasse for å sikre kvalitet og likhet i tilbudet.
4. Fylkestinget er enig i at voksne også gis rett til særskilt språkopplæring, slik barn og ungdom har det etter § 2-8 og § 3-12 i opplæringsloven.
5. Fylkestinget ser det som veldig viktig å legge vekt på god informasjonsflyt mellom skoleslagene, men er i tvil om det er nødvendig med en egen bestemmelse i opplæringsloven.
6. Fylkestinget er enig i at det bør innføres en rett til videregående opplæring for ungdom som kommer til landet før de fyller 18 år.
7. Fylkestinget er enig i at det satses på læremidler tilpasset minoritetsspråklige elever, ikke minst digitale læremidler, og at tilskuddsordningen til læremidler blir styrket.
8. Fylkestinget er enig i at det må være nulltoleranse for diskriminering, mobbing og trakassering på alle skoler, men er usikker på hva nasjonale standarder for pedagogtetthet vil innebære. Innføring av en slik standard vil ha økonomiske konsekvenser, noe som ikke er utredet i innstillingen.
9. Fylkestinget er enig i at det satses bredt på utdanning av lærere, ledere og rådgivere, samt personale innenfor PPT og øvrig hjelpetjeneste, når det gjelder å gi minoritetsspråklige en bedre opplæringssituasjon, der de opplever gjenkjennelse og mestring, i hele opplæringsløpet..
10. Fylkestinget forutsetter at alle tiltak som har økonomiske konsekvenser kostnadsberegnes og fullfinansieres av staten.

Bodø den 07.09.2010
Odd Eriksen
fylkesrådsleder
sign

Trud Berg
fylkesråd for utdanning
sign

04.10.2010 Fylkestinget

FT-107/10

Innstillinga fra komite for utdanning og kompetanse ble lagt fram av saksordfører Anne Wiik, DnA:

Nordland fylkesting uttaler følgende om Østbergutvalgets innstilling:

1. Fylkestinget er enig i at kostnadsnøkler, insentiv- og tilskuddsordninger for opplæring av minoritetsspråklige må vurderes og etableres, men mener utvalget er for vag i sine forslag når det gjelder økonomi i kapittel 6.
2. Fylkestinget er enig i forslagene som innebærer tettere oppfølging og mer særskilt språkopplæring i norsk for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring, bl.a. at det utvikles og utprøves ordninger med språkstøtte i læreperioden, og at tilbudet om leksehjelp må styrkes.
3. Fylkestinget er enig i at det gjøres endringer i opplæringsloven som gjør det mulig å opprette innføringsklasser før vg1 for elever med behov for det, og at det legges føringer for innholdet i en innføringsklasse for å sikre kvalitet og likhet i tilbudet.
4. Fylkestinget er enig i at voksne også gis rett til særskilt språkopplæring, slik barn og ungdom har det etter § 2-8 og § 3-12 i opplæringsloven.
5. Fylkestinget ser det som veldig viktig å legge vekt på god informasjonsflyt mellom skoleslagene, men er i tvil om det er nødvendig med en egen bestemmelse i opplæringsloven.
6. Fylkestinget er enig i at det bør innføres en rett til videregående opplæring for ungdom som kommer til landet før de fyller 18 år.
7. Fylkestinget er enig i at det satses på læremidler tilpasset minoritetsspråklige elever, ikke minst digitale læremidler, og at tilskuddsordningen til læremidler blir styrket.
8. Fylkestinget er enig i at nulltoleranse for diskriminering, mobbing og trakassering er viktig for læremiljøet ved alle skoler. Eventuell betydning av pedagogitetthet i denne sammenhengen bør utredes nærmere, bl. a også når det gjelder økonomiske konsekvenser.
9. Fylkestinget er enig i at det satses bredt på utdanning av lærere, ledere og rådgivere, samt personale innenfor PPT og øvrig hjelpetjeneste, når det gjelder å gi minoritetsspråklige en bedre opplæringssituasjon, der de opplever gjenkjennelse og mestring, i hele opplæringsløpet..
11. Fylkestinget forutsetter at alle tiltak som har økonomiske konsekvenser kostnadsberegnes og fullfinansieres av staten.

Allan Ellingsen, FrP, fremmet FrPs forslag fra komiteen:

Nytt punkt 1

Nordland fylkesting mener prinsipielt at hver enkelt minoritetsspråklig og barns foresatte har hovedansvaret for å lære norsk språk.

Nytt punkt 2

Nordland fylkesting mener at morsmålsundervisning ikke skal gis. Morsmålundervisning kan eventuelt tilbys som frivillig undervisning ved siden av skoleundervisning.

Øvrige punkt forskyves

Fylkesrådets punkt 4 erstattes med:

Nordland fylkesting mener at det ikke bør være rett til opplæring for voksne i venteperioden til søknad om opphold er endelig behandlet.

Votering:

Komiteinnstillinga punktene 1 og 2 vedtatt mot 10 stemmer avgitt for FrPs forslag.

Komiteinnstillinga punkt 4 vedtatt mot 10 stemmer avgitt for FrPs forslag.

Komiteinnstillinga punktene 5 – 11 enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Nordland fylkesting uttaler følgende om Østbergutvalgets innstilling:

1. Fylkestinget er enig i at kostnadsnøkler, insentiv- og tilskuddsordninger for opplæring av minoritetsspråklige må vurderes og etableres, men mener utvalget er for vag i sine forslag når det gjelder økonomi i kapittel 6.
2. Fylkestinget er enig i forslagene som innebærer tettere oppfølging og mer særskilt språkopplæring i norsk for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring, bl.a. at det utvikles og utprøves ordninger med språkstøtte i læreperioden, og at tilbudet om leksehjelp må styrkes.
3. Fylkestinget er enig i at det gjøres endringer i opplæringsloven som gjør det mulig å opprette innføringsklasser før vg1 for elever med behov for det, og at det legges føringer for innholdet i en innføringsklasse for å sikre kvalitet og likhet i tilbudet.
4. Fylkestinget er enig i at voksne også gis rett til særskilt språkopplæring, slik barn og ungdom har det etter § 2-8 og § 3-12 i opplæringsloven.
5. Fylkestinget ser det som veldig viktig å legge vekt på god informasjonsflyt mellom skoleslagene, men er i tvil om det er nødvendig med en egen bestemmelse i opplæringsloven.
6. Fylkestinget er enig i at det bør innføres en rett til videregående opplæring for ungdom som kommer til landet før de fyller 18 år.
7. Fylkestinget er enig i at det satses på læremidler tilpasset minoritetsspråklige elever, ikke minst digitale læremidler, og at tilskuddsordningen til læremidler blir styrket.
8. Fylkestinget er enig i at nulltoleranse for diskriminering, mobbing og trakassering er viktig for læremiljøet ved alle skoler. Eventuell betydning av pedagogtetthet i denne sammenhengen bør utredes nærmere, bl. a også når det gjelder økonomiske konsekvenser.
9. Fylkestinget er enig i at det satses bredt på utdanning av lærere, ledere og rådgivere, samt personale innenfor PPT og øvrig hjelpetjeneste, når det gjelder å gi minoritetsspråklige en bedre opplæringssituasjon, der de opplever gjenkjennelse og mestring, i hele opplæringsløpet..
12. Fylkestinget forutsetter at alle tiltak som har økonomiske konsekvenser kostnadsberegnes og fullfinansieres av staten.

